

L. A. BILL No. XXVIII OF 2022.

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION ACT.

५

सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८.

मुंबई महानगरपालिका अधिनियमात आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नव्हते ;

१८८८ चा

आणि ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांकरिता, मुंबई महानगरपालिका अधिनियमात आणखी सुधारणा

३. करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात

**२०२२ ३० असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली होती, आणि महणून, त्यांनी दिनांक २४ नोव्हेंबर २०२२ रोजी मुंबई महानगरपालिका
चा महा. (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०२२, हा प्रख्यापित केला होता ;
अध्या.**

१२. आणि ज्याअर्थी, उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रूपांतर करणे इष्ट आहे ;

त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या त्राहतराब्या वर्षा, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

- संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.
१. (१) या अधिनियमास, मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) अधिनियम, २०२२, असे म्हणावे.
- (२) तो, दिनांक २४ नोव्हेंबर २०२२ रोजी अंमलात आला असल्याचे मानण्यात येईल.
- सन १८८८ चा १८८८ चा
अधिनियम क्रमांक ३.
आला आहे) कलम १५४ मध्ये, पोट-कलम (१८) मधील, खंड (अ) मध्ये,—
- ३ याच्या कलम १५४ ची सुधारणा.
- (एक) उप-खंड (एक) मधील, “ व २०२१-२०२२ या वर्षी ” या मजकुराएवजी, “, २०२१-२०२२ या ५ वर्षी व २०२२-२०२३ या वर्षी ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;
- (दोन) उप-खंड (दोन) मधील, “ व २०२१-२०२२ या वर्षी ” या मजकुराएवजी, “, २०२१-२०२२ या वर्षी व २०२२-२०२३ या वर्षी ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;
- (तीन) उप-खंड (तीन) मधील,—
- (अ) “ २०२२-२०२३ या वर्षी ” या मजकुराएवजी, “ २०२३-२०२४ या वर्षी ” हा मजकूर १० दाखल करण्यात येईल ;
- (ब) “ व २०२१-२०२२ या वर्षी ” या मजकुराएवजी, “, २०२१-२०२२ या वर्षी व २०२२-२०२३ या वर्षी ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.
३. (१) या अधिनियमाद्वारे सुधारणा केलेल्या, मुख्य अधिनियमाच्या तरतुदी अंमलात आणताना कोणतीही करायाचा अडचण उद्भवल्यास, राज्य शासनास, प्रसंगानुरूप, ती अडचण दूर करण्याच्या प्रयोजनार्थ, त्यास आवश्यक किंवा १५ अधिकार. इष्ट वाटतील असे, परंतु या अधिनियमाद्वारे सुधारणा केलेल्या मुख्य अधिनियमाच्या तरतुदीशी विसंगत नसतील असे निवेश, शासकीय राजपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे देता येतील :
- परंतु, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून दोन वर्षांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर, असा कोणताही आदेश काढण्यात येणार नाही.
- (२) पोट-कलम (१) अन्वये काढलेला प्रत्येक आदेश, तो काढण्यात आल्यानंतर, शक्य तितक्या लवकर, २० राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांसमोर मांडण्यात येईल.

२०२२ चा
महा.
अध्या. १२.

४. (१) मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०२२, हा याद्वारे, निरसित करण्यात सन २०२२ चा
महाराष्ट्र अध्यादेश
क्रमांक १२ याचे

येत आहे.

(२) अशा प्रकारे निरसन झाले असले तरी, उक्त अध्यादेशाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मुख्य अधिनियमाच्या निरसन व
संबंधित तरतुदीन्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती किंवा कोणतीही कार्यवाही (काढण्यात आलेली कोणतीही व्यावृत्ती.

५ अधिसूचना किंवा दिलेला आदेश यांसह) ही, या अधिनियमान्वये सुधारणा करण्यात आलेल्या मुख्य अधिनियमाच्या
संबंधित तरतुदीन्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती, कार्यवाही किंवा, यथास्थिति काढण्यात आलेली अधिसूचना
किंवा दिलेला आदेश असल्याचे मानण्यात येईल.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा ३) याच्या कलम १३९ च्या खंड (१) मध्ये मालमत्ता कर लादण्यासंबंधी तरतूद आहे. उक्त अधिनियमाच्या कलम १५४ मध्ये, मालमत्ता कर आकारणीयोग्य असलेल्या कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे पट्टीयोग्य मूल्य किंवा भांडवली मूल्य निर्धारित करण्याची तरतूद आहे. उक्त कलम १५४ च्या पोट-कलम (१अ) मध्ये, त्याखाली नमूद केलेले घटक लक्षात घेऊन, आयुक्ताकडून मालमत्ता कर आकारणीयोग्य असलेल्या कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे भांडवली मूल्य निश्चित करण्याची तरतूद आहे. त्याच्या पोट-कलम (१क) मध्ये अशी तरतूद आहे की, उक्त कलम १५४ च्या पोट-कलम (१अ) अन्वये निश्चित केलेल्या कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे भांडवली मूल्य, दर पाच वर्षांनी सुधारित करण्यात येईल आणि २०२०-२१ या वर्षामध्ये अशी सुधारणा करण्याचे नियत होते.

२. तथापि, कोविड-१९ या सार्वत्रिक साथरोगाचा फैलाव झाल्यामुळे, राज्य शासनाकडून तसेच केंद्र सरकारकडून टाळेबंदी घोषित करण्यात आली होती, त्यामुळे लघुउद्योग, शैक्षणिक संस्था, विकास कामे, कारखान्यातील कामकाज, विविध औद्योगिक क्षेत्रे, दैनंदिन कार्ये, इत्यादींवर प्रतिकूल आर्थिक परिणाम झालेला आहे. म्हणून, सन २०२० चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ३२ द्वारे उक्त अधिनियमाच्या कलम १५४ मध्ये नवीन पोट-कलम (१ड) जादा दाखल केले होते; जेणेकरून, उक्त कलम १५४ च्या पोट-कलम (१अ) अन्वये निश्चित केलेल्या कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे भांडवली मूल्य, २०२०-२१ या वर्षामध्ये सुधारित करण्यात येणार नाही आणि कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे मालमत्ता कर देयक, २०१९-२०२० यावर्षी जे होते तेच असेल; आणि उक्त पोट-कलम (१ड) मध्ये अन्य परिणामस्वरूप तरतुदी देखील केल्या होत्या. त्यानंतर, सन २०२२ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ११ द्वारे उक्त कलमात सुधारणा केली होती, जेणेकरून उक्त पोट-कलम (१अ) अन्वये निश्चित केलेल्या कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे भांडवली मूल्य, २०२१-२२ या वर्षामध्ये देखील सुधारित केले जाणार नाही आणि कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे मालमत्ता कर देयक, २०१९-२० यावर्षी जे होते तेच असेल.

एकूणच अर्थव्यवस्थेवरील कोविड-१९ या सार्वत्रिक साथरोगाचा प्रतिकूल परिणाम अजूनही आहे, म्हणून, पोट-कलम (१अ) अन्वये निश्चित केलेल्या कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे भांडवली मूल्य, २०२२-२३ या वर्षामध्ये देखील सुधारित करण्यात येणार नाही अशी तरतूद करण्याच्या दृष्टीने, उक्त कलम १५४ च्या पोट-कलम (१ड) मध्ये यथोचित सुधारणा करणे इष्ट वाटले.

३. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नक्हते आणि उपरोक्त प्रयोजनांसाठी, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबदल त्यांची खात्री पटली होती, आणि म्हणून, महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी दिनांक २४ नोव्हेंबर २०२२ रोजी मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०२२ (२०२२ चा महा. अध्या. १२), हा प्रख्यापित केला होता.

४. उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रुपांतर करणे हा या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,
दिनांक ७ डिसेंबर २०२२.

एकनाथ शिंदे,
मुख्यमंत्री.

वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे ज्ञापन
 या विधेयकात, वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा पुढील प्रस्ताव अंतर्भूत आहे :—

खंड ३.—या खंडान्वये, या अधिनियमाच्या तरतुदी अंमलात आणताना कोणतीही अडचण उद्भवल्यास, ती अडचण **शासकीय राजपत्रात** प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे, दूर करण्याचा अधिकार, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

२. वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा वर उल्लेखिलेला प्रस्ताव हा, सामान्य स्वरूपाचा आहे.

सन २०२२ चे वि.स.वि. क्रमांक २८-मुंबई महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक,
२०२२ याचे परिशिष्ट

(मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ यातील उतारे)

(सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३)

१. ते १५४.	**	**	**	
१५४. (१)	**	**	**	पट्टीयोग्य मूल्य किंवा भांडवली मूल्य कसे निर्धारित करण्यात यावे.
(१अ) ते (१क)	**	**	**	
१(ड) (अ) पोट-कलम (१क) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी,-				
(एक) कोळीड-१९ या सार्वत्रिक साथरोगाचा फैलाव झाल्यामुळे, पोट-कलम (१अ) अन्वये निश्चित केलेल्या कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे भांडवली मूल्य, २०२०-२१ व २०२१-२२ या वर्षी सुधारित करण्यात येणार नाही ;				
(दोन) कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे मालमत्ता कर देयक, २०१९-२०२० या वर्षी जे होते तेच २०२०-२१ व २०२१-२२ या वर्षासाठी असेल ;				
(तीन) पोट-कलम (१अ) अन्वये निश्चित केलेल्या कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे भांडवली मूल्य, जणू काही खंड (एक), २०२०-२१ व २०२१-२२ या वर्षी लागू नव्हता असे समजून, २०२२-२३ या वर्षी सुधारित करण्यात येईल ;				
(ब)	**	**	**	
(२)	**	**	**	
१५४अ.	**	**	**	
१५५. ते ५२८.	**	**	**	
अनुसूची	**	**	**	

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

[सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८.]

[मुंबई महानगरपालिका अधिनियमात आणखी
सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.]

[श्री. एकनाथ शिंदे,
मुख्यमंत्री.]

राजेन्द्र भागवत,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.